

מלאכת קוצר א: גדר המלאכה: (זמן קיץ מסכת שבת ו)

1.

משנה עג. "והקוצר"
גמרא עג: מ"והקוצר תנא הקוצר" עד "אמר רב פפא"
גמרא קז: מ"אמר אביי האי מאן" עד קח. "חיה ועוף"
גמרא צה. "חולב חייב משום מפרק"
רש"י צה. ד"ה "מפרק"

2.

גמרא פא: מ"והאמר ריש לקיש צרור" עד "אלא דילמא", ומ"אמר אביי פרפיסא" עד "אמר רב יוחנן"
רש"י פא: ד"ה "חייב משום"
תוספות פא: ד"ה "והניחו ע"ג" עד "וקשה לר"י"
רמב"ם שבת פרק ח הלכה ד
רמב"ם שבת פרק א הלכה ב
רש"י צה. ד"ה "התולש"

3.

גמרא חולין קכז: מ"דאמר רב חייא בר אשי אמר שמואל" עד "לימא מסייע"
רש"י חולין קכז: ד"ה "חייב חטאת"
תוספות קנ: ד"ה "במחובר" עד "והא דקאמר הכא"
רמב"ם שבת פרק ח הלכה ד

זמנים. הלכות שבת פ"ח

ג הקוצר כגורגרת חייב וכו'. זרייתא פ' הכונה (שבת ק"ג) הזכרתיה בפרק זה שאמר...

ד נבשושית של עפר וכו'. כחז"ל על דברי רש"י נראה שלא היה גורם בהיות...

[ג] במים הרי זה תולדת זורע והייב [ג] בכל שהוא :

הקוצר כגורגרת חייב. ותולש תולדת קוצר הוא. וכל העוקר דבר פרק שמינה...

הקוצר דבר מגידולו חייב משום קוצר. לפיכך צרור שעלו בו עשבים וכשות שעלה בסנה ועשבים שצמחו...

על גב החבית. התולש מהן חייב שזה הוא מקום גידולן. אבל [ד] התולש מעציץ שאינו נקוב פטור מפני שאין זה...

אבל [ד] התולש מעציץ שאינו נקוב פטור מפני שאין זה מקום גידולו. ועציץ נקוב בכדי שרש קטן הרי הוא כארץ...

והתולש ממנו חייב : ד כל זרע שקצירתו מצמחת אותו ומגדלתו כגון אספסתא וסלקא. הקוצרו בשגנה חייב שתי...

חמאות. אחת מפני שהוא קוצר ואחת מפני שהוא נוטע. וכן הזומר והוא צריך לעצים חייב משום קוצר ומשום...

נוטע. גבשושית של עפר שעלו בה עשבים הגביחה מעל הארץ והניחה על גבי יתדות חייב משום תולש. היתה על גבי יתדות והניחה על הארץ חייב משום זורע. *תאנים שיבשו...

באיביהן וכן אילן שיבשו פירותיו בו. התולש מהן בשבת חייב אף על פי שהן בעקרוין לענין שומאה : ה התולש עולשין המזרד זרדין. אם לאכילה שיעורו כגורגרת. ואם לבהמה שיעורו כמלוא פי גדי. ואם להסקה שיעורו כמלוא פי גדי. ואם להסקה שיעורו כמלוא פי גדי. ואם להסקה שיעורו כמלוא פי גדי. וכן תרנגולין. וכל...

מקום א טור סימן שלו סמ"ג לאוין סה : גורם צהיה לזרור חייב חטאת אלא חייב בלבד. ורבינו לא הזכיר היתר קטח זרור שעלו בו עשבים והוא מצוה שם צמימרא דרשב"ל הזכרתיה למעלה. ואפשר שדעת רבינו ז"ל היא שהיתר הוא כשהזרור מונח על גבי יתדות וסמך על מה שהזכיר פרק ט' היה לפניו זרור וכו'. וזע"פ שלא הזכיר שם זרור שעלו בו עשבים כיון שמונח על גבי יתדות אין חיוב מחמת עשבים : תאנים שיבשו באיביהם וכו'. בהעור והרוטב (חולין ק"ז) מימרא חתניו שלמקו באיביהן מטמאות טומאת אוכלין במקומן והחולש מהן בשבת חייב חטאת, ע"כ. וגם האילן זכר שם בסוגיא :

א טור סימן שלו סמ"ג לאוין סה : גורם צהיה לזרור חייב חטאת אלא חייב בלבד. ורבינו לא הזכיר היתר קטח זרור שעלו בו עשבים והוא מצוה שם צמימרא דרשב"ל הזכרתיה למעלה. ואפשר שדעת רבינו ז"ל היא שהיתר הוא כשהזרור מונח על גבי יתדות וסמך על מה שהזכיר פרק ט' היה לפניו זרור וכו'. וזע"פ שלא הזכיר שם זרור שעלו בו עשבים כיון שמונח על גבי יתדות אין חיוב מחמת עשבים : תאנים שיבשו באיביהם וכו'. בהעור והרוטב (חולין ק"ז) מימרא חתניו שלמקו באיביהן מטמאות טומאת אוכלין במקומן והחולש מהן בשבת חייב חטאת, ע"כ. וגם האילן זכר שם בסוגיא :

ה התולש עולשין וכו'. זרייתא פרק הכונה (שבת ק"ג) הכחזיה למעלה בפרק זה : המעמר אוכלין אם לאכילה שיעורו כגורגרת וכו'. זה ללמד מדין המעמר והקוצר : וביצה האמורה בכל מקום וכו'. פרק המזבח (שם פ' ז') מי שמיע לך ביצה קלה מהו ביצה תרנגולת ואמאי קרו לה רבן ביצה קלה שיעורו חכמים אין לך קלה

ה התולש עולשין וכו'. זרייתא פרק הכונה (שבת ק"ג) הכחזיה למעלה בפרק זה : המעמר אוכלין אם לאכילה שיעורו כגורגרת וכו'. זה ללמד מדין המעמר והקוצר : וביצה האמורה בכל מקום וכו'. פרק המזבח (שם פ' ז') מי שמיע לך ביצה קלה מהו ביצה תרנגולת ואמאי קרו לה רבן ביצה קלה שיעורו חכמים אין לך קלה

לחם משנה

ג הקוצר כגורגרת חייב חטאת חולדת קולר הוא וכו'. נראה דהחילוק בין מולש לקוצר שקולר בכלי וחולש ביד : ד וכן הזומר והוא נריך לעצים וכו'. אבל ח"ל לעצים פטור ח"ל דכל מלחכה שאינה נריכה לגופה חייב כזר כתבו שם החוס' דלפי' ר"י מודה בה"ע ע"ש :

ג הקוצר כגורגרת חייב חטאת חולדת קולר הוא וכו'. נראה דהחילוק בין מולש לקוצר שקולר בכלי וחולש ביד : ד וכן הזומר והוא נריך לעצים וכו'. אבל ח"ל לעצים פטור ח"ל דכל מלחכה שאינה נריכה לגופה חייב כזר כתבו שם החוס' דלפי' ר"י מודה בה"ע ע"ש :

נבשושית של עפר וכו'. כחז"ל על דברי רש"י נראה שלא היה גורם בהיות...

נבשושית של עפר וכו'. כחז"ל על דברי רש"י נראה שלא היה גורם בהיות...

הנהרות מיימוניות

[ג] וכ"כ רא"ם וז"ל משקה מים לזרעים וכו' עד גם תולדה דרבנן. לא מצאתי מפורש בתלמוד ומקנים נחבונן שיהיה אדם שלא להשליך זרעים בחצר במקום ירידת גשמים שסופן לצמח ואם משליך לתרנגולת יהיה שלא ישליך אלא שיעור אכילת התרנגולת בו כיום או יומים ואם מקום דריסת רגלי בני אדם הוא שאין סופן לצמח מותר ואין בו משום זורע עכ"ל בס' רצ"ו : [ג] בריש מ"ק משקה מים לזרעים משום מאי מתריגן ביה רבה אומר משום חורש רב יוסף אומר משום זורע ומסיק אב"י דהייבין משום שניהם. ומכאן כתבו הגאונים שצריך לזהר שלא להטיל מים ע"ג עשבים בשבת ואע"ג דק"ל כר"ש דברר שאין מתכוין מותר הוא אומר מודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות וכן משמע בפרק הנהרות מ"ר התולש עולשין והמזרד זרדין אם לאוכלן כגורגרת וכו' עד אם ליפות הקרקע כל שהוא ופריך צטו ופריך צטו כולהו לאו ליפות קרקע ניגיה ומתריץ אב"י דלא קא מיביין ופריך דהא אב"י ורבה דאמרי תרווייהו מודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות ומשני לא צריכא דקא עביד בארעא דחבריה וק"ל. וכתב בס"ה דאין זו ראייה דנהי דחיוב חטאת ליכא איסורא מיהא איכא והרבה יש לחלק בענין זה בין תולש ומזרד לברון זה. ול"ג ראייה לפי הערוך מיהא דפרק כלל גדול גבי פציעת הלזון דקאמר רבא אפי' תימא שפצעה חי מתעסק הוא אצל גשילת גשמה ופריך דהא מודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות שאני הכא כל כמה דאית ביה נשמה ספי ניחא ליה כי היכי דליצטע בעצמה וכאן אין לחוש דאפי' בגינת עצמו שאינו מועיל לגדלן אדרבה שורפם וכן להשתין התיר רבינו ברוך בספר התרומה ודלא כרא"ם : [ד] פרק המצניע פירש"י של עץ אבל של חרס אפי' אינו נקוב כנקוב דמי דבעפר משיגין ליה. ור"ת אומר דבשל חרס איירי דבשל עץ אפי' נקוב כאינו נקוב ופטור וכן משמע בגמרא דבשל חרס איירי דאמר רבא עלה ה' מדות בכלי חרס משמע דמתני' גמי בהכי איירי וכן בס"ב דגיטין כתבו על חרס דעציץ נקוב וליכא למימר דשוין הם דאמר בס' כל המנחות לענין ביכורים כאן בספינה של עץ ע"כ מספר יראים : * [כתב הסמ"ג כל כנוס דבר גדולי קרקע

הנהרות מיימוניות [ג] וכ"כ רא"ם וז"ל משקה מים לזרעים וכו' עד גם תולדה דרבנן. לא מצאתי מפורש בתלמוד ומקנים נחבונן שיהיה אדם שלא להשליך זרעים בחצר במקום ירידת גשמים שסופן לצמח ואם משליך לתרנגולת יהיה שלא ישליך אלא שיעור אכילת התרנגולת בו כיום או יומים ואם מקום דריסת רגלי בני אדם הוא שאין סופן לצמח מותר ואין בו משום זורע עכ"ל בס' רצ"ו : [ג] בריש מ"ק משקה מים לזרעים משום מאי מתריגן ביה רבה אומר משום חורש רב יוסף אומר משום זורע ומסיק אב"י דהייבין משום שניהם. ומכאן כתבו הגאונים שצריך לזהר שלא להטיל מים ע"ג עשבים בשבת ואע"ג דק"ל כר"ש דברר שאין מתכוין מותר הוא אומר מודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות וכן משמע בפרק הנהרות מ"ר התולש עולשין והמזרד זרדין אם לאוכלן כגורגרת וכו' עד אם ליפות הקרקע כל שהוא ופריך צטו ופריך צטו כולהו לאו ליפות קרקע ניגיה ומתריץ אב"י דלא קא מיביין ופריך דהא אב"י ורבה דאמרי תרווייהו מודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות ומשני לא צריכא דקא עביד בארעא דחבריה וק"ל. וכתב בס"ה דאין זו ראייה דנהי דחיוב חטאת ליכא איסורא מיהא איכא והרבה יש לחלק בענין זה בין תולש ומזרד לברון זה. ול"ג ראייה לפי הערוך מיהא דפרק כלל גדול גבי פציעת הלזון דקאמר רבא אפי' תימא שפצעה חי מתעסק הוא אצל גשילת גשמה ופריך דהא מודה ר"ש בפסיק רישיה ולא ימות שאני הכא כל כמה דאית ביה נשמה ספי ניחא ליה כי היכי דליצטע בעצמה וכאן אין לחוש דאפי' בגינת עצמו שאינו מועיל לגדלן אדרבה שורפם וכן להשתין התיר רבינו ברוך בספר התרומה ודלא כרא"ם : [ד] פרק המצניע פירש"י של עץ אבל של חרס אפי' אינו נקוב כנקוב דמי דבעפר משיגין ליה. ור"ת אומר דבשל חרס איירי דבשל עץ אפי' נקוב כאינו נקוב ופטור וכן משמע בגמרא דבשל חרס איירי דאמר רבא עלה ה' מדות בכלי חרס משמע דמתני' גמי בהכי איירי וכן בס"ב דגיטין כתבו על חרס דעציץ נקוב וליכא למימר דשוין הם דאמר בס' כל המנחות לענין ביכורים כאן בספינה של עץ ע"כ מספר יראים : * [כתב הסמ"ג כל כנוס דבר גדולי קרקע

נחלת עדותך לעולם ספר זמנים כי ששון לבי המה

והוא

ספר שלישי

הלכותיו עשר. וזה סידורן:

הלכות שבת. הלכות עירובין. הלכות שביתת עשור. הלכות שביתת יום טוב. הלכות חמץ ומצה. הלכות שופר וסוכה ולולב. הלכות שקלים. הלכות קידוש החדש. הלכות תענית. הלכות מגלה וחנוכה:

הלכות שבת

יש בכללן חמש מצות. שתי מצות עשה. ושלוש מצות לא תעשה. וזהו פרטן:

- (א) לשבות בשביעי. (ב) שלא לעשות בו מלאכה. (ג) שלא לענוש בשבת.
- (ד) שלא לצאת חוץ לגבול בשבת. (ה) לקדש את יום השבת בזכירה:

וביאור מצות אלו בפרקים אלו:

כסף משנה

פרק ראשון

מגיד משנה

פרק א ד כל מקום שנאמר אינו חייב כלום או פטור מכלום וכו'. נראה מדברי רבינו ששלאומר אינו חייב כלום או פטור מכלום אלא יש לו איסור בעשייתו אלא שאין מכין אותו:

ה כתב הרמ"ך כיצד גורר אדם וכו' נראה שהוא גורם אבל בגדולים ד"ה מותר ולכך לא מפליג ומחיר בכל ענין ולא נהירא דא"כ מאי מקשה מההיא דגורר אדם לימא דההיא כר"ש דמתיר בכל ענין שאין מחכוין אפי' בגדולים דדמי לפסיק רישיה ונכספים מדוייקים ממלא מחלוקת בקטנים אבל בגדולים ד"ה אסור דדמי לפסיק רישיה ז"ל ע"כ:

פרק א א שבתה כשיעני ממלאכה מנזח עשה וכו' ומהו חייב וכו'. כל חלקי זה הבבא מצוירים במשנה כ"מ ועקרן בשבת ובכריתות ובסנהדרין:

ב כל מקום שנאמר בה' שבת וכו'. זה מבורר סוף ס' האורג (שבת דף ק"ז) מימרא דשמואל כל פטורי דשבת פטור אבל אסור בר מחלת ולימא ס"ק (דף ג'). ובהנהו חלה יכתוב בהו רבינו מותר לכתלה. ומ"ש והעושה אותה בזדון מכין אותו מכת מרדות הוא מפני שעובר על לא תעשה של דבריהם בדבר שיש לו עיקר מן התורה והוא צן מרדות ויש לזה סמך בהרבה מקומות ומהם ריש ס' חולין (שבת דף קל"ח) לוקין מכת מרדות מדרבנן. ופ' כירה (שם מ"ג) גם כן מכת מרדות מדרבנן:

ד וכל מקום שנאמר אינו חייב כלום וכו'. זה כלל הרב לכונה לשון והוא בעניינים שאין לומר בהו מותר ורשאי וכמנן שמבואר כל אחד במקומו:

ה דברים המותרין לעשותן בשבת ובשעת עשייתן וכו'. זה מחלוקת ר' שמעון ורבי יהודה ונפסקה הלכה בגמ' פ' התלניע (שם ז"ד) ובמקומות אחרים כר"ש דאמר דבר שאין מחכוין מותר: כיצד גורר אדם מטה כסא וספסל וכו'. כרייתא פ' ז"מ (שבת דף ק"ט ז') וכר"ש והעולה שם מנרסת הספרים ורש"י ז"ל דבין גדולים צ"ן קטנים מותר. וזהו שפסח רבינו ז"ל: ורוחץ ידיו בעפר הפירות וכו'. פ' צמה טומיין (שם דף ל"ב) וכר"ש: פריצה.

א שבתה בשביעי ממלאכה מצות עשה שנאמר וביום השביעי תשבות. וכל העושה בו מלאכה ביטל מצות עשה ועבר על לא תעשה שנאמר לא תעשה כל מלאכה. ומהו חייב על עשיית מלאכה. אם עשה ברצונו בזדון חייב כרת. ואם היו שם עדים והתראה נסקל. ואם עשה בשגגה חייב קרבן חטאת קבועה: **ב** כל מקום שנאמר בהלכות שבת שהעושה דבר זה חייב כרת. ואם היו שם עדים והתראה חייב סקילה. ואם היה שוגג חייב חטאת: **ג** וכל מקום שנאמר שהעושה דבר זה פטור הרי זה פטור מן הכרת ומן הסקילה ומן הקרבן אבל אסור לעשות אותו דבר בשבת ואיסורו מדברי סופרים והוא הרחקה מן המלאכה. והעושה אותו בזדון מכין אותו מכת מרדות. וכן כל מקום שנאמר אין עושין כך וכך או אסור לעשות כך וכך בשבת העושה אותו דבר בזדון מכין אותו מכת מרדות: **ד** וכל מקום שנאמר מותר לעשות כך וכך הרי זה מותר לכתלה. וכן כל מקום שנאמר אינו חייב כלום או פטור מכלום אין מכין אותו כלל: **ה דברים** המותרים לעשותן בשבת ובשעת עשייתן אפשר שתעשה בגללן מלאכה ואפשר שלא תעשה. אם לא נתכוין לאותה מלאכה הרי זה מותר. כיצד גורר אדם [א] מטה וכסא וספסל וכיוצא בהן [ב] בשבת ובלבד שלא יתכוין לחפור חריץ בקרקע בשעת גרירתו. ולפיכך אם חפרו הקרקע אינו חושש בכך לפי שלא נתכוין. יוכן מהלך [ג] אדם על גבי עשבים בשבת ובלבד שלא יתכוין לעקור אותן. לפיכך אם נעקרו אינו חושש. ירוחץ ידיו בעפר הפירות וכיוצא בו ובלבד שלא

א סמ"ג עין ל ולחין סה: ב טו"ח סימן שלו סמ"ג לאוין סה: ג טור שם סימן שלו סמ"ג עשין סה: ד טו"ח סימן שכו סמ"ג לאוין סה:

משנה למלך

ג והעושה אותו בזדון מכין אותו מכת מרדות. (כתב ה"ה שהוא מפני שעבר על לא תעשה של דבריהם בדבר שיש לו עיקר מן התורה, ועיין בדברי הרב המתכר פ"ז מהלכות איסורי ביאה דין ו'). ופ"ה ה"ה בדבר שיש לו עיקר מן התורה נראה שדעתו כהסיא דכתב הר"ן כיצד דבריו מן סמ"ג פ"ז מה' ת"מ דין י"ד יע"ש:

ה דברים המותרים וכו'. פלוגתא דר' יהודה ור' שמעון ואיסקא הלכה כר' שמעון דדבר שאינו מחכוין מותר כדליתא בעיקר כ"מ ונכ"ה המלניע. ואיכא לפסוקי אי פלוגתיהו כליסור תורה דוקא אבל

מגדל עוז

שביתתה כשיעני עד חטאת קבועה. פ"ק דמסכת שבת (דף ג' וד') ופ"ק דמסכת כריתות (דף ג') ובמסכת סנהדרין פ"ד מיתות (דף ס"ו). ומה שכתב ה"ה מנזח עשה מקרא מלא הוא וז"ל קרי כי רב הוא: כל מקום עד חייב חטאת. פ"ק דשבת: וכל מקום עד אין מכין אותו כלל. פ"ק דשבת (דף ג') ופ"ק ר' אליעזר דאורג (דף ק"ז) והרבה מקומות: דברים המותרין עד אינו חושש. פ' כ"מ (ד' כ"ט) ופ"ק דתוכות (דף ו'). ורוחץ ידיו עד אינו חושש. פ' במתא דמס' עירובין (דף ק'):

בימות הגשמים ואבע"א הוא והא בימות הגשמים הא דסיים מסאני הא דלא סיים מסאני עקוסא השתא דק"ל בר' שמעון כולהו שרי ע"כ:

לחם משנה

ה ורוחץ ידיו בעפר הפירות וכו'. קשה דכפרק במה טומיין (דף ל') אוקמוהו הא דתני שם גבי נתר וחול אבל לא יתוף בערו בהם כר' יהודה דלר"ש דסבר

ה דברים המותרים וכו'. פלוגתא דר' יהודה ור' שמעון ואיסקא הלכה כר' שמעון דדבר שאינו מחכוין מותר כדליתא בעיקר כ"מ ונכ"ה המלניע. ואיכא לפסוקי אי פלוגתיהו כליסור תורה דוקא אבל

הגהות מיימוניות

[א] ואין חילוק בין גדולים דלא אפשר לשלטם ובין קטנים דאפשר לשלטם וכן פסק בספר התרומה כדמוכח פרק במה מרליקין מההוא דמוכרי כסות דאמר ובלבד שלא יתכוין וכו' ואע"פ שאפשר לעשות כצנענים כו' ובלבד שלא יהא פסיק רישיה וגם בס"ה ודלא כרא"ם שפסק בגדולים שאסור ואפי' בעוליתא דשישא ע"כ: [ב] הלכה כרבי שמעון בדבר שאין מחכוין כדאמר פרק המצניע: [ג] בפרק המוצא תפילין אמר רמי בר חמא אמר רבי אסי אסור להלך על גבי עשבים בשבת משום שנאמר ואין ברגלים חוטא תני חרא אסור להלך ע"ג עשבים בשבת ותניא איך מותר לא קשיא כאן בימות החמה כאן באבע"א כו' הא דרית ליה עקוסא והא דלית ליה עקוסא השתא דק"ל בר' שמעון כולהו שרי ע"כ:

(א) לעיל עג: עו.; (ב) לעיל עג: (ג) תוספתא פ"ב דעוקלין ה"ג, ד) טבול יום פ"ג משנה א, (ה) [לקמן קבא: א, (ו) דף קבטא, (ז) של נפשא יעב"ן, (ח) כס"ח: לענין טומאה בין לענין חיוב שבת, (ט) ש"יך לדף קבא:א.

תורה אור השלם

1. וְכִי יִפֹּל מִבְּקִלְתָּם עַל קַל זָרַע וְזָרַע אֲשֶׁר זָרַע טָהוֹר הוּא: יִקְרָא יָא לֹ

גליון הש"ס

גב' והתולש מהן. עי' שבת דף ק"ג ע"ב תוס' ד"ה נחמתי:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה נשחטה וכו' מובחר בשדה טרפה מדי נבלה וזאת ו' נחמתי:

מוסף רש"י

הוכשרו בדמיה. לקבל טומאת אוכלין (לעיל עג: עו.). מזה הבהמה. שהיו בה אבר ושאר מדולדלין, אבר בפני עצמו ושאר בפני עצמו, הבשר צריך שיהיה ממש יגע ונשחטה יקבלה, דמיתה עושה ניפול והוא ליה בשר מן הפול, שהבשר הפורש ממנו טהור ואינו מטמא משום אבר מן הבהמה. שיהא בשר הפורש ממנו טמא, משום דמיתה עושה ניפול, כמו שנגמרה ופילתה קודם שמתה (שם).

נשחטה בהמה. נטרה מלמא עוד משום נזילה ואע"פ שאסורין באכילה כדלמריין בבהמה המקשה (לעיל דף עג:). מובחר בשדה טרפה [שמות כג] (ב) ומידי נבלה טהור דאין שחיטה עושה ניפול והוכשרו בדמיה לקבל טומאה בלא הכשר אחר: **מזה הבהמה הנשחט** שדלדל כריך הכשר לקבל טומאה מן השרץ אם לא הוכשר משדלדל לטומאת נבלה אין זו כדלמרי בבהמה המקשה (שם דף עג:). דמיתה עושה ניפול ואינו כמתנבל עמה בזמיתה אלא כפרוש מחיים ובשר הפורש מן החי טהור: **האבר מטמא משום אבר מן החי כו'.** כדפרישית טעמא דמיתה עושה ניפול כמו שנופל סמוך למיתה ואינו נבלה הלכך אינו מטמא משום נבלה. ובגמרא (שם) מפרש מאי איכא בין אבר מן החי לאבר מן הנבלה: **ור"ש מטמא בגמרא [קטג].** מפרש טעמיה: **גבי טומאה נבלה לא.** דלא הו כחלושין לגמרי דליטמא האבר כשאר אבר מן החי דלמרי לקמן [קסא]: שהוא מטמא אדם וכלים: **א"כ ניפול מנבלה.** אינו קרוי נבלה עד שיפול לגמרי וגבי שרצים כתיב דלמרי מן החי דידהו נמי מטמא כדלקמן [וכתיב קראי כתיב גבי שרצים כי ניפול חד א"כ ניפול מנבלה עליו יטמא (ויקרא י"א) וכתיב (שם) וכי ניפול מנבלה על כל זרע וגו' חד לאבר מן הבהמה דמיתה עושה ניפול אלא: **ורפ"ה טומאה אוכלין מטמא בניחוחא.** כלומר ואע"ג דמחזירין חשיבי לענין טומאת נבלה קתני מתניתין דלענין טומאת אוכלין תלושין נינהו ומקבלין טומאה כשאר אוכלין: **מסייע ליה כו' שלמקו באיביהן.** שיבשו באיבין: **חייב חטאת.** אם לא יבשו עוקציהן. אלמא אע"ג דלענין שבת מחזירין נינהו מטמאין טומאת אוכלין: **גלימא מסייע ליה.** לשמואל: **כגון הכרוז והדלעת** שלאחר שהן יבשים הרי הן כעץ ואינו ראויין לאכילה: **אין מטמאין טומאה אוכלין.** דהא לא אוכל נינהו וקא"ס ד' דהיא גופה לא אינטריך דעך לא יטמא אלא למימרא דהני הוא דכי נמקו באיביהן טהורין אבל שאר פירות הנאכלין צימזימין מקבלין טומאה ואשמעינן דכחלושין דמו: **קל"ן.** לחין על מנת ליבשן אע"פ שאין עומדין למאכל אלא לען כגון דלעת לעשות הימנה כלי וכרוז להסקה אפ"ה כל זמן שהן לחין מטמאין: קתני רישא מיהת ירקות שלמקו באיביהן כגון

נשחטה הבהמה הוכשרו בדמיה דברי רבי מאיר רבי שמעון אומר לא הוכשרו לא הבהמה הבשר צריך הכשר האבר מטמא משום אבר מן החי ואינו מטמא משום אבר נבלה דברי ר' מאיר ור' שמעון ממהר: **גמ' טומאת אוכלין אין טומאת נבלה לא היכי דמי אי דמעלין ארוכה אפילו טומאת אוכלין נמי לא ליטמו ואי דאין מעלין ארוכה טומאת נבלה נמי ליטמו ולעולם דאין מעלין ארוכה ושאינו טומאת נבלה דרחמנא אמר כי ניפול עד שיפול תניא נמי הכי האבר והבשר המדולדלין בבהמה ומעורין בחוש השערה יכול יטמאו טומאת נבלה תלמוד לומר יפול עד שיפול ואפילו הכי טומאת אוכלין מיטמו מסייע ליה לרב חייא בר אשי דאמר רב חייא בר אשי אמר שמואל התאנים שצמקו באיביהן מטמאות טומאת אוכלין והתולש מהן בשבת חייב חטאת לימא מסייע ליה ירקות שצמקו באיביהן כגון הכרוז והדלעת אין מטמאין טומאת אוכלין קצצן ויבשן מטמאין טומאת אוכלין קצצן ויבשן ס"ד עין בעלמא הוא וא"ר יצחק ר' בעל מנת ליבשן טעמא דכרוז ודלעת הוא כיון דיבשן לאו בני אכילה נינהו הא שאר פירות מטמאי היכי דמי אי דיבשן הן ועוקציהן פשיטא אלא לאו בלא עוקציהן לעולם הן ועוקציהן וקצצן על מנת ליבשן איצטריכא ליה ת"ש אילן שנפשו וכו' פירות הרי הן כחלושין יבשו הרי הן כמחזירין מאי לאו מה תלושין לכל דבריהן אף מחזירין לכל דבריהן מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא: נשחטה הבהמה [וכו']: במאי קא מיפלגי אמר רבה בבהמה נעשית יד לאבר קמיפלגי מר סבר אין בהמה נעשית יד לאבר ומר סבר בהמה נעשית יד לאבר אביי אמר באוחו בקטן ואין גדול עולה עמו קמיפלגי מר סבר אוחו בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ומר סבר אינו כמוהו ואף ר' יוחנן סבר באוחו בקטן ואין גדול עולה עמו קא מיפלגי דרבי יוחנן רמי דר"מ אדר"מ מי אמר ר' מאיר אוחו בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ורמינהו אובל שנפרס ומעורה במקצת רבי**

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

